

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Begyndelsen af Juni.)

Siden vor sidste Beretning — i Begyndelsen af April — have Vilkaarene for Vintersæden kun været nogenlunde heldige. Hveden stod jo imidlertid allerede den Gang godt, og den har ogsaa bedre end Rugen kunnet taale de ugunstige Vejrperioder, der til enkelte Tider ere indtrufne i Foraarsmaanederne, da den først senere tager rigtig ved Værten; tilmed saaes den jo i kraftigere Jord, er jævnlig bleven styrket ved Tromling og Overgjødning med Chilisalpeter, og naar man derfor undtager de Hvedemarker, der ligge paa kold og mindre kraftig Jord, hvor den navnlig i Vestfjælland jævnlig er lys og noget svag, eller hvor der formedelst simpel Saasæd er faaet meget tykt, som nok har givet en tæt Stand men noget svage og smalbladede Planter, maa den siges at staa godt, ofte meget godt, jævnlig endog fortrinligt, og det navnlig i de egentlige Hvedeegne paa de sydlige Der. — Rugen var derimod allerede simplere i Efteraaret; den blev lagt uheldigere, og det er jo netop den, der siger „red godt under mig, saa skal jeg nok selv hulle mig (tætte mig)“; men der blev ikke redet godt under den, og trods dens store Vedring i November og i Vintermaanederne, var dens Stand dog mere tvivlsom ved Foraarets Komme. Det tidlige Foraar loffede den stærkt frem, og i første Halvdel af April bedredes den kjendeligt, men den var da ogsaa saa meget følsommere

for den i Slutningen af April og Begyndelsen af Maj herstende stærke, kolde Østenvind; Nattefrosten, der i de klare Nætter jævnlig var stærk, trykkede den end mere, thndede den ved at hæmme Sideskuddenes Fremvæxt, blegede Toppen, selvfølgelig især paa vaade, lavt liggende Jorder, og da Nattefrosten vedblev, mens den, allerede temmelig tidligt i Maj, skred igjennem, tog hist og her Aegne eller den ydre Ende af Aegne Skade, og de ville næppe blive ordentlig kjærnesatte. Rugen er derfor i det Hele taget noget thnd og spids, ligesom den ogsaa ofte er kort og smaavippet; vel er der Egne, som f. Ex. Vendskysel, der mælde om gode Rugmarker, heldigt udviklede i Foraarstiden, men paa den anden Side er der ogsaa Egne, hvor den snarere maa kaldes simpel end jævnt god, saaledes navnlig det nordøstlige Sjælland og midterste Fyen, hvor den tørrende Foraarsblæst og, som det synes, stærke Kulde nogle Nætter i Begyndelsen af Maj har skadet den kjendeligt, og ligesaa det midterste og vestlige Sjælland, hvor baade den paa fugtige Kjærjorder saaede Rug har lidt føleligt af Nattefrost, og hvor den paa de højere liggende Marker saaede Rug i Vinterens Løb synes at være blevet en Del udpillet af Larver, saa at den ved Foraarets Komme var noget plettet, hvilket vel tildels har tabt sig, men dog altid giver en thnd Rug.

Uagtet Jorden i Regelen blev efteraarspløjet med en temmelig vaad og død Fure, uagtet Vinteren tildels var frostfri, og uagtet Marts Maanedes stærke Regnfald slog Jorden en Del sammen, saa var den dog strax i Foraaret, da Baararbejderne begyndte, langt større og bekvemmere, end man kunde ventet. Dette skyldes rimeligvis for en Del, at den milde Vinter har tilladt en fortsat Gjæring af Jorden, og at den ligesaavel kan størnes gjennem denne som gjennem Frosten har man i de senere Aar jævnlig havt Lejlighed til at iagttage, men en anden Grund til Jordens store og gode Tilstand skyldes selvfølgelig væsentlig den nyere Tids bedre Vandafledning, der trækker Bandet af Marken, saa Baarsolens

første Straaler ikke som forhen skulle misbruges til at borttørre den overflødig Vintervæde, men strax kunne begynde at mildne og varme Jorden. Denne faldt derfor ogsaa smuldbret og godt indtil den stærke Regn den 17de og 18de April, og al den Sæd, der saaedes inden den Tid, kom godt i Jorden, især paa lette og mulbede Jorder, og spirede smukt og fyldigt. Men det i Paaasteugen indtrædende stærke Regnfald slog Jorden sammen, og da Vinden sprang om til Øst og bragte en stærk og tør „Paaasteften“, faldt Tørringen saa pludselig og brat i Jorden, at man, selvfølgelig navnlig paa de stærkere Jorder, ikke evnede at holde den tilstrækkelig aaben, den fik Lejlighed til at borkne, Tørken vedblev med forøget Styrke, man kunde nok bryde men ikke smuldre Jorden, den blev knoldet, og Sæden fandt et daarligt Leje, hvorfra kun en Del spirede frem, mens Resten, formedelst Kulden og Tørken, der vedblev til den 10de—12te Maj, ikke mægtede at spire og gjennembryde den faste Jord, inden Regnen ved Maj Maanedes Midte indtraf og hjalp Sæden igjennem; men den havde da ofte ligget 3 à 4 Uger i Jorden, og det er en falsk Værdom, som undertiden høres, „at Sæden ligger ligesaa godt paa Marken som paa Loftet“, — Sædefrø, der maa ligge længe i Jorden, giver som Regel svage Planter, og for at faa Sæden til at spire godt i et tørt Foraar, gjælder det især om at faa Overfladen fin, men dette kan, i et Aar som iaar, ikke opnaaes ved Harven alene, dertil ere gode Tromler saa at sige nødvendige, men af disse findes der vedblivende meget faa, Skjøndt Nyttens af dem saa jævnlig er fremhævet i de senere Aar. Foruden den svage Væxt, udfattes Sædeforn, der maa ligge længe i Jorden, inden det kan spire frem, tillige for at overvældes af Ukrud, og dette har da ogsaa iaar viist sig i høj Grad, de fleste Steder ere Markerne stærkt belemede med Ukrud, især Tidsler og Ugerkaal, der undertiden helt har taget Magten fra Sæden, saa at ikke faa Marker allerede ere omplojede eller blive aftøjrede for at omplojes og benyttes paa anden Maade. Derimod har det

kolde Vejr sidst i April og i Maj paa en heldig Maade hæmmet Udviklingen af den store Mængde Kryb, som Aaret ellers utvivlsomt vilde have bragt. Allerede ifjor var der en Del, den milde Vinter har været særlig gunstig for det, og yderligere begunstiget af det milde Vejr i første Halvdel af April mældte det sig tidlig og begyndte at anrette kjendelig Skade, der vel, som sagt, standsedes, men dog mange Steder er følelig; navnlig klages fra Fyen over Oldenborrelarverne i Bygmarkerne, ligesom de ogsaa i Forening med Jordlopperne have skadet mange Ærtemarker saa meget, at disse ere blevne omplojede; ligeledes hører stærke Klager fra de sydlige Der over Smældelavens Angreb, paa enkelte Gaarde have disse endog nødvendiggjort Omsaaning; ogsaa i Vest- og Syd- fjælland have Bygmarkerne ikke faa gule Pletter og Skjolde, hidrørende fra Angreb af Larver og Orme, og den samme Klage, om end i mindre Maal, hører fra flere andre Egne. En anden Grund til de gule Skjolder i Sæden turde vel iøvrigt ligge i Benyttelsen af mindre godt, undertiden muggent Sædekorn, en Følge af forrige Aars flette Bjergning, og en Mislighed som man ikke altid tager tilbørligt Hensyn til. — Noget væsentlig Forstjæl mellem de enkelte Vaarsædsarters Udvikling kan endnu ikke paavises; dog synes det, som om Havren, det tidlig saaede Byg og Ærterne (hvor disse ikke formedeltst Ukrud eller Angreb af Orm ere omplojede) staa bedst paa Derne og i det østlige Sjælland og i det Hele taget maa kaldes lobende, medens den senere saaede Byg, særlig den 6rd., er en Del trykket, især paa de stærkere Jorder. Derimod er i det midterste og vestlige Sjælland Havren den simpleste Sæd, og Bygget, der ofte tages som gjødsket Grøn- jordsbyg, afgjort bedre. I det Hele taget er Vaarsædens Tilstand i Øjeblikket endnu en saadan, at vi ville kunne faa en meget god Vaarsædshøst; det er paa den nærmeste Frem- tids Vejr, at det væsentlig vil bero; det, der trænges til, er Varme; det sees tydeligt, thi den heldige Virkning af en enkelt Dags Varme kan strax tydeligt kjendes.

Beretningerne om Rodfrugtmarkerne lyde bedre end almindeligt, og dette er saa meget glædeligere, som det synes, at Rodfrugtdyrkingen iaar har vundet en kjendelig forøget Udbredelse, hvortil vel dels de foregaaende Aars mindre heldige Kornavl, og dels de nuværende gode Fedevægspriser for en væsentlig Del have bidraget, ligesom ogsaa indeværende Aars Almanakstykke i flere Beretninger nævnes som medvirkende dertil. Der er ogsaa flere Gange forhen til enkelte Tider mærket et saadant Opsving af Roedyrking i enkelte Egne, men den er atter efter kort Tids Forløb bleven indskrænket. Om dette skal undgaaes denne Gang vil bero paa den Alvor, hvormed de nye Roedyrkere have taget fat; er det overfladisk og let som tidligere, vil Sagen atter tabe sig; har man derimod allerede fra Efteraaret af ved Bearbejdning og Gjødning forberedt Roedyrkingen, og er man bestemt paa at hde den det betydelige Renholdelsesarbejde, Roemarkerne synes at ville kræve iaar, saa have Vilkaarene ved Saaingen og Fremspiringen, Roedyrkingens vanskeligste Tidspunkt, været saa heldige iaar, at man tør haabe paa et godt Udbytte, der vil styrke Tilliden og Lysten til at fortsætte ad Aare. — De forskjellige Rodfrugtarter ere gjennemgaaende saaede tidlig iaar, de traf tilstrækkelig Væde i Jorden til at spire, Kulden har hidtil hæmmet Jordloppernes Angreb, og de tidligst saaede Roemarkers staa allerede godt. Men der kommer meget Ukrud frem efter Regnen midt i Maj, og den erfarne Roedyrker har derfor ofte allerede paabegyndt Rensningen, vel vidende, at jo større Ukrudet bliver, desto vanskeligere er det at ødelægge, og desto stærkere tærer det paa Jordens Kraft og Væde til Skade for Roemarkerne. — Kartoflerne, der i Vinterens Løb toge mindre Skade, end man i Efteraaret frygtede for, have ligget længe, inden de brød frem, men komme nu godt.

Men naar noget iaar særlig skal fremhæves som fortrinligt, da er det Græsmarkerne; alle Beretninger ere saa at sige enige i, at man meget fjeldent har seet saa ud-

mærkede og saa tidlige Græsmarker som iaar. I det fugtige Vejr ifjor Sommer og Efteraar voxede de nye Græsmarker stærkt til, Vinteren var mild, og de kom i det Væsentlige uskadede igjennem den, undtagen paa de dog heldigvis kun saa Steder, hvor, saaledes som i Horsensegnen, netop den milde Vinter har givet Orm og Kryb Vejledning til at udtynde dem. Da Foraaret kom, stode Græsmarkerne derfor kraftigt, og i April skød de saa frodigt frem, at man midt i April havde ligesaa god Græsnings som ifjor midt i Maj. Det raafolde Vejr med Nattefrost først i Maj standsede dem vel lidt, og enkeltvis begyndte de endog henimod Midten af Maanedens at blive lidt rødbrune, men saa kom Regnen og nogle milde Dage, de rettede sig atter, og saavel de urørte som de alt afgræsede Marker udviklede sig atter godt. Som Exempel paa frodig Agergræsnings kan nævnes, at man den 23de Maj paa en Gaard ved Forsøgsølet fandt, at der stod 22,870 Pd. Græs pr. Td. Land, — det engelske Rajgræs og Hunde-græsset var da frede, men det ital. Rajgræs endnu ikke. Dette repræsenterer jo en Vardi, der kan taale Sammenligning med en Sædmarks, men desværre er det kun saa Græsmarker, der ere i en saadan Orden, at de kunne give et saadant Udbytte, — Græsmarkerne bæres iaar af de gunstige Forhold, dette maa ikke blænde os, men Erkjendelsen maa holdes fast om, at Græsmarkerne i sin Almindelighed ere det danske Agerbrugs mærkeste Plet. — Med en saa frodig Græsvæxt som iaar vil der naturligvis, trods det tidlige Udslag, blive et stort Areal til Slet, og Sletten vil komme tidlig, enkeltvis tale Beretningerne om, at man vil begynde en halv Snes Dage ind i Juni. Blive Bjergningsvilkårene gode, vil Vandet kunne glæde sig ved en meget rigelig Heavl, og dennes store Betydning har jo den forløbne Vinters knappe Høforraad paany mindet os om. — Og saa Engene tegne særdeles godt, om de end hist og her paa meget kold Bund ere noget tilbage. Hvor man ved Overrislingsenge har havt rigeligt Vand, har Nattefrostens skadelige Indflydelse for en

væsentlig Del kunnet forebygges, og saadanne tegne især fortrinligt.

Ikke mindre velkommen var den tidlige og gode Græsning af Hensyn til Kvægets øjeblikkelige Behov, thi Foderbeholdningerne vare meget smaa, Foderet havde viist sig udbrøjt og lidet nærende, det var gaaet stærkt med, var ofte blevet støttet mindre af Kraftfoder end i de nærmest foregaaende Aar, og der var derfor i mange Egne, og som sædvanlig fortrinnsvis i Jyllands lette Egne, stor Fare for Foder-nød. Men enhver saadan Fare svandt hurtig, alt som vi rykkede frem i April; man kunde i de lette Egne se Kvæget ude en halv Snes Dage ind i April, i andre Egne begyndte det at komme ud sidst i April, og Udslaget var almindeligt en Ugestid ind i Maj. At Vinterforplejningen havde været tarvelig saaes da tydeligt paa Kvægets Huld, det var kjendelig simplere end almindeligt. I Begyndelsen trykkede det kolde stormfulde Vejr i Maj det finhaarede Kvæg en Del, — og endnu er det kun enkeltvis at Rodaffener ere komne i Brug, — men dels brugtes løs Drift, dels toges Kvæget paa Stald om Natten, og i Maanedens sidste Halvdel saa man, hvor kjendelig det havde forbedret sit Huld. Kvægets Sundhedstilstand var og vedblev at være god; hvorimod Hestene, der ogsaa ofte kom tidlig paa Græs, jævnlig fik Kolik, naar Overgangen til Græsset ikke foretoges med Varsomhed og Langsomhed.

Udbyttet af Mejerierne i Vinter og Foraar kan ikke kaldes godt; det udbrøje Vinterfoder gav et lille Mælkeudbytte, selv hvor det støttedes ret godt af Kraftfoder, og tilmed gav Mælken ofte kun lidt Fløde og Smør. Det rigelige Græs i den nu forløbne Maj Maaned har vel hjulpet noget paa Mælkemængden, men dels var denne ved Besparelsen af Kraftfoder paa mange Steder allerede svundet saa stærkt inden Udslaget, at der skal Tid til at hjælpe den op, dels gif Græssets Kraft for en væsentlig Del med til at forbedre Kvægets Huld, dels endelig trykkedes Kvæget noget af

det ublide Vejr; hertil kommer endvidere at Maj Maanedes lave Smørpriser og hele Vinterens lave Svinepriser yderligere have forringet Indtægten. Paa den anden Side har det jo meget kjendelig styrket Mejeriudbyttet, at man ved det tidlige Udslag slap for Udgiften til det kostbare Kraftfoder 3—4 Uger tidligere, end man plejer.

Fedningen har derimod været særdeles fordelagtig i den sidste Halvdel af Vinteren, og Priserne have i Foraarsmaanederne været højere end nogensinde. Af samme Grund har ogsaa Fodringen af Stude til Marsten eller af Køer og Kvier til Foraars salg været særdeles fordelagtigt; saa høje Priser er der ikke tidligere noget Foraar blevet betalt for magert Kvæg; alle vilde have Kvæg for at profitere af det tidlige og rigelige Græs, særlig Marstebonden, hvis Kjøbspriser altid stærkt paavirktes af hans Græsganges Tidlighed. Selv til fjernere Egne er her steet Opløb af Levekvæg til høje Priser, og det er maaste første Gang, at Tyskere endog helt oppe fra Rhinpreussen have besøgt Københavns Trommesal for at indkøbe magert Kvæg, hidført dels fra Fyen dels fra Sverrig.

Naret maa altsaa i det Hele taget, med alt Hensyn til de mindre gode Rugmarker, enkeltvis mindre gode Vaarsædsmarker og til de lave Smørpriser, siges at være begyndt ret godt for den danske Landmand, hans Frimodighed er steget, og hans Kredit er styrket. Men dertil trængtes der ogsaa, da ellers alt tydede paa, at Juni Termin vilde have beredet mange Vanstueligheder, og fri derfor vil den ingenlunde blive. Men der er i denne Vinter og dette Foraar mærket en kjendelig Forsigtighed med Udgifter fremfor tidligere. Der bygges overalt kun yderst lidt, — denne Luxus med Opførelsen af store og altfor kostbare Bygninger har heldigvis faaet en Standsnø —; samtidig hermed er det glædeligt, at de fleste Beretninger dog mælde om, at der ingen Standsnø mærkes i Dræning og andre Grundforbedringer ved Jorden. En medvirkende Grund hertil er naturligvis, at man nu kan

faa Arbejdet udført betydelig billigere end før, og at ogsaa Drænrørene ere faldne stærkt i Pris.

For den gode Arbejder er der derfor overalt tilstrækkeligt Arbejde, om end i Regelen til noget lavere Betaling, men dog betydelig mere, end hvad han fik for 6—7 Aar siden, hvortil Bønnen forhaabentlig heller ikke atter vil falde, thi er der end noget Sandt i, „at naar Bønnen bliver større, blive Risterne lettere“, fordi man da anskaffer sig de lettere og finere „Kjøbetøjer“ fra Staden istedetfor de stærke hjemmegjorte Tøjer, saa bør det dog ikke glemmes, at man for nogle faa Aar siden erkjendte, at Bønnen havde været for lav, og man forhøjede den ikke blot af Tvang, men ogsaa af Billighedshensyn.

Sluttelig hidfattes af de modtagne Beretninger følgende:

Fra Horsens Egnen:

Aarene 1876 og 77 og den efter disse Aar følgende Pengeknapphed gjør sig i høj Grad gjældende; Grundforbedringer og Byggearbejder ere stillede i Bero, af Dræningsarbejder her i Egnen ere faa tilbage, og i alle Henseender spares der, hvilket sikkert er klogt, heldigt og ønskeligt. 1876 var et meget daarligt Aar for denne Egn og især for Vesteregnet, der blev anvendt altsfor store Summer til Foderstoffer for at holde og gennemfodre Besætningerne, Holdet blev hyppig alligevel for knapt og derfor ikke lønnende, og det vilde som oftest have været klogere at formindske Besætningerne i rette Tid, om Efteraaret, og at holde Resten bedre.

Som almindelig erkjendt er der i Danmark arbejdet ihærdigt i en Række Aar for at fremme Mejeridriften, derved Svinefedning og Kreaturfedning, og selvfølgelig er der anvendt store Summer til Kraftfoder. Der spores i den Retning en Reaktion, som ikke er ønskelig, men kan ofte være berettiget. Anvendelsen af Kraftfoder maa ikke gaa videre end den er lønnende, Besætningen maa give Mælken, og Mejeriet maa levere Produkterne svarende til Kraftfoderets Værdi, og i den Henseende er der ganske vist mange Landmænd, som ikke have regnet nøje nok. Det blev saaledes mere og mere almindeligt at lade Køerne kælve tidligt eller om Efteraaret, som mest lønnende, men som atter kræver en god Mælkeko og et godt og fuldt tilstrækkeligt Vinterfoder, for ikke at bringe Tab.

Det er mærkeligt, at Vesteregness, Jyllands magre Egn, Agerbrugere ikke fremme Dyrkning af Roer eller Turnips, som lykkes vel paa lette Jorder, og som ere saa billige at dyrke, og hvoraf de bedre Sorter kunne konserveres Vinteren over til Maj Maaned, og som vilde være en kraftig Støtte for et bedre Vinterfoder, for et bedre Kreaturhold.

Fra Ods herred:

Grundforbedringer synes omtrent at blive udførte i samme Omfang som tidligere, derimod bygges maasse noget mindre. Det gaaer lidt efter lidt op for Folk, at der anbringes altså stor Kapital i Bygninger, saa at Netto-Udbyttet ofte trykkes betydeligt derved. Brugen af Bygningerne kan ikke sættes til mindre end 7 pCt. af Kapitalen (Assurance-summen). Naar man nu seer, at mange Gaarde ere belastede med Bygninger til Værdi af ikke blot 2—300 Kr. pr. Td. Land, men endog med 4—500 Kr., saa behøver man kun at være en meget middelmaadig Regnemester for at kunne indse, at saadan Anvendelse af Kapitalen er i høj Grad stridende mod økonomiske Grundsætninger og ligefrem fordærlig, naar den fornødne Kapital savnes paa Driftens andre Omraader, hvilket meget ofte er Tilfældet. Vi kunne snart blive enige om, at det Landbrug er det bedste, der giver det højeste Netto-Udbytte uden at forringe Jordens Produktionssevne. Det kan gro ligegodt paa to Gaarde, og der kan høstes ligemeget pr. Td. Land, og dog kan Netto-Udbyttet blive højt forskjelligt, thi paa den ene kræver Bygningernes Vedligeholdelse og Amortisation kun 15 Kr., paa den anden maasse 35 Kr. af hver Td. Land.

Fra Hammerum herred:

Forunderligt, ja næsten sørgeligt er det at se hvor udmærket godt Rugen mange Steder staaer efter Hedebrænding, endog paa høj mager Hede. Denne Dyrkning er i Øjeblikket meget fordelagtig for den nuværende Ejer, der ofte har kjøbt et stort, tilsyneladende daarligt Hedeareal for billig Pris, men i Længden og i det Store ødelæggende. Mangfoldige Avlsbrug ere baserede derpaa, og det vilde jo være et stort Indgreb i Friheden —! —, hvis der udkom Forbud derimod; thi Mange ernære sig derved, og ved den frembragte Avl og Gjødning kan i Tiden jo ogsaa etableres et godt mindre Avlsbrug, — efterat det udenomkringliggende i en Menneskealder er ødelagt.

Det er jo derfor meget heldigt, at det nu synes at skulle blive til Alvor med det længe projekterede Mærgelspor 3: en let Jernbane for Hestekraft, omtrent 2 Mil fra Bording ind i en af Egnens mærgelsfattigste Strøg, hvor der ligger umaadelige Arealer

af middelmæssig — skundom ogsaa ret god Hede- og Mosejord, der ellers var fordømt til Baal og Brand.

Fra Silkeborgegnen:

Jeg kan just ikke sige, at Grundforbedringer, saafom Mærgling, Dræning og Byggearbejder ere aftagne i nogen væsentlig Grad. Vel føles der Pengemangel, især i Forhold til den flotte Tid, men den Omstændighed, at man faaer Arbejdet udført for omtrent $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{2}$ billigere, ligesom Prisen paa Drænrør og Mursten er falden c. $\frac{1}{3}$, bidrager meget til at holde Foretagelses-aanden oppe.

De høje Priser paa alt Kvæg er et Gode for hele Landet, og vil bidrage til at man lettere end formodet vil komme ud over forestaaende Termin. Vel er der, efter steet Udlæg, solgt nogle Gaarde, og ikke ganske saa Boelssteder og Huse paa under 1 Td. Hartkorn; men disse Salg ere mere begrundet i opsigte Laan af Sparekasser og indgaaede Kautioner, som desværre saa Mange have indladt sig paa, end i en virkelig tilstedeværende Pengeomangel, da man derved paa en tilsyneladende lettere Maade fik Penge end ved at henvende sig til Kreditforeningerne. Med en god Høst og en jævn god Afsetning paa Heste og Kvæg vil forhaabentlig Alt igjen bringes i et godt Spor; især naar den nødvendige Økonomi i alle Forhold ikke undlades.

Fra Viborgegnen:

Min Beretning er denne Gang saa glædelig og saa fuld af gode Forhaabninger for Landmændene, som den i flere Aar ikke har været, men det var ogsaa paa høje Tid, at der fremkom en Forandring til det Bedre, da der ellers var gaaet en stor Ulykke over Landet. Terminen i Juni kan blive slem nok, men med de gode Høstudsigter og de nu indtraadte høje Priser paa Kreaturer, støttes Kreditten, og saaledes bedre Udsigt til Redning for dem, som ere i Klemme.

Fra det sydlige Vendsyssel:

Vi ere iaar meget sangvinste med Hensyn til Høsten, da Alt synes at love saameget, saa selv de mest Tungtsindige se Fremtiden imøde med glad Forventning. — Arbejdskraft er der endnu Overflodighed af og foruroligende billig. En jævn dygtig Karl kan fra 1ste Juni til 1ste November sættes for 50 à 60 Kr. og Piger betydelig billigere; det er mindre end det Halve af hvad vi tidligere have givet. Men nu er der intet at bestille i Byen, de store Aktieforetager, som skruede Lønnen og Daglejen op, ere gaaede til deres Fædre ved en brat og pludselig Død, og

derfor kommer Falddet saa brat og voldsomt; Gaardmanden og hans Kone tage nu ogsaa selv fat, og dette bidrager betydeligt til, at der spares Folk hos Bønderne.

Fra Solbælggen:

Enkelte Steder klages der over gule Larver (ikke Oldenborrelarver), der fortære Baarsæden; ligeledes have vi her paa Gaarden i Hestebønnerne fundet nogle visne Planter, og ved Underfølgelse viste de sig bidt af en lille gul Larve, maaske en Smælde-larve. Baarsæden staaer bedst paa den lettere Jord, paa den svære trænges der til Varme.

Køerne saaes nu tidligere med hvert Aar, for at faa dem frem inden Foraarstorken kommer; iaar ere de ogsaa saet tidligere end før, og ere her paa Gaarden allerede snart trængende til 2den Rensning, idet man her som andetsteds er klar paa, at det gjælder om saa tidlig som muligt at faa dem rensede, da Arbejdet saa formindskes betydeligt. Køerne have malket godt, men der er brugt mere Mælk iaar end sædvanligt til 1 Pd. Smør, og ganske mærkelig var det, at i den første Tid, Kvæget gik paa Græs, men kom ind om Natten, brugte vi kun indtil 26 Pd. til 1 Pd. syrnnet Smør, og inden de kom paa Græs brugte vi 28—29 Pd.; men da Køerne havde været paa Græs i c. 3 Uger steg Mælkforbruget een Dag til 37 Pd. til 1 Pd. Smør. I al den Tid kom Kvæget ind om Natten og fik i Begyndelsen et Par Pd. Kraftfoder om Natten, men i Slutningen, da de ikke vilde æde Kraftfoderet, fik de en Givt Hø, hvoraf ogsaa kun meget lidt blev ædt. Vi besluttede at prøve paa at lade dem blive ude om Natten og tøjre dem for at se, om ikke Mælkforbruget saa vilde formindskes, og Dagen efter faldt Forbruget med $1\frac{1}{2}$ Pd., og Dagen efter med et Par Pd., saa at vi hurtig naaede ned til Forbrug af c. 29 Pd. Mælk til 1 Pd. Smør.